

సముద్ర ప్రయాణం

- ముద్దు రామకృష్ణయ్య

చదువండి - ఆలోచించి చెప్పండి.

పడవలో ఇంకా ఇద్దరు భారతీయ విద్యార్థులుండిరి. వారు నాతోమాట్లాడుతూ ఉండిరి. సర్కారువారు వారిని స్కాలర్‌షిప్ ఇచ్చి పంపినది. కొంతమంది తల్లిదండ్రుల పైసాతో వచ్చుచుండిరి. నేను ఎక్కువ సామాను లేకుండా 22 పౌండ్లతోనే ఇంగ్లండుకు బయలుదేరినాను. ఉన్నిబట్టలు నా వద్ద సరిపోయేటన్ని లేకుండె. ధోతి, పయిజామా, షేర్వాణీతోనే పడవలో తిరిగేవాణ్ణి. దేవుని పైన భారం వేసినాను. బొంబాయి నుండి గ్రేట్ బ్రిటన్‌కు బయలుదేరినాను.

గ్రేట్ బ్రిటన్ పడమటి తీరం పొడుగున ఉత్తరం వైపు మా ప్రయాణం సాగుచుండెను. గ్రేట్ బ్రిటన్ భూమి కనపడుచుండెను. దేవుడు నన్ను తుదకు గ్రేట్ బ్రిటన్ చేర్చినందుకు సంతోషించి, కృతజ్ఞతా వందనంచేసితిని.

ప్రశ్నలు:

1. పడవలోని వాళ్ళు ఎక్కడికి ప్రయాణమైపోతున్నారు?
2. వాళ్ళు బ్రిటన్‌కు ఎందుకు వెళ్ళి ఉండవచ్చు?
3. పడవలో ప్రయాణించిన వ్యక్తి దేవుడికి కృతజ్ఞతా వందనం చెప్పడానికి గల కారణాలు ఏమై ఉంటాయి?

పాఠ్యం నేపథ్యం, ఉద్దేశం

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధకాలంలో లండనుకు వెళ్ళి చదువుకోవడం వ్యయప్రయాసలతో కూడుకొన్నపని. అయినప్పటికీ ఉన్నత విద్యకోసం, పెద్దపల్లి జిల్లా మంథని గ్రామ వాసియైన ముద్దు రామకృష్ణయ్య సుదూర దేశమైన గ్రేట్ బ్రిటన్‌కు సముద్ర ప్రయాణం చేశాడు. ఆయన సముద్ర ప్రయాణ అనుభవాలే ఈ పాఠం నేపథ్యం.

కార్యసాధకులు అనుకున్న లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి ఎన్ని ఇబ్బందులు ఎదురైనా కృత నిశ్చయంతో ధృఢసంకల్పంతో పూర్తి చేసుకుని విజయాన్ని సాధించ గలుగుతారని తెలియజేయడమే ఈ పాఠ్యాంశ ఉద్దేశం.

పాఠ్యభాగ వివరాలు

‘యాత్రా చరిత్ర’ ప్రక్రియకు చెందినదీ పాఠం. యాత్రవల్ల తమకు కలిగిన అనుభవాలను వివరిస్తూ రాసేదే యాత్రాచరిత్ర. దేశ, విదేశాలలో నెలకొన్న నాటి రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక స్థితిగతులను కూడా ఇవి వివరిస్తాయి.

ఈ పాఠం ముద్దు రామకృష్ణయ్య రాసిన ‘నా ప్రథమ విదేశీ యాత్ర’ పుస్తకంలోనిది.

రచయిత పరిచయం

18-10-1907

21-10-1985

ముద్దు రామకృష్ణయ్య పెద్దపల్లి జిల్లాలోని మంథని గ్రామంలో జన్మించాడు. వీరి తండ్రి ముద్దు రాజన్న, తల్లి ముద్దు అమ్మాయి. 1946లో బ్రిటన్‌లోని లీడ్స్ విశ్వవిద్యాలయం నుండి యం. ఇడి. పట్టా పొందాడు. 1951-58 మధ్య కాలంలో ఆసియా, ఆస్ట్రేలియా, యూరప్, అమెరికా ఖండాలలోని పలుదేశాలు పర్యటించి, అక్కడి విద్యావిధానాలను అధ్యయనం చేశాడు. మన దేశపు విద్యారంగంలో ఎన్నో సంస్కరణలు తెచ్చాడు. అవి నేటికీ ఆదర్శప్రాయాలైనాయి. సమయపాలనకు ఆయన పెట్టింది పేరు. నిరక్షరాస్యత నిర్మూలన కోసం ‘ఈచ్ వన్ టీచ్ వన్’ ఉద్యమాన్ని జీవిత చరమాంకం వరకు కొనసాగించిన గొప్ప విద్యావేత్త.

విద్యార్థులకు సూచనలు

- ♦ పాఠం ప్రారంభంలోని ప్రవేశిక చదువండి. పాఠంలోని విషయాన్ని ఊహించండి.
- ♦ పాఠం చదువండి. అర్థంకాని పదాల కింద గీత గీయండి.
- ♦ వాటి అర్థాలను పుస్తకం చివర ఉన్న ‘పదవిజ్ఞానం’ పట్టికలో చూసి లేదా నిఘంటువులో చూసి తెలుసుకొండి.

ప్రవేశిక

ప్రయాణం మొదలయ్యింది. ఎక్కడికి పోవాలో తెలవదు. ఎవరిని కలవాలో తెలవదు. కాని, ఏదైనా ఎదుర్కొనే ధైర్యం ఉన్నది. జీవితమంటే అన్నీ ఉంటాయి. కండ్ల ముందు ఒకటే లక్ష్యం. లక్ష్యసాధనే నా సిద్ధాంతం. ఏదో ఒక దారి దొరుకకపోదు.

అనుకున్న విధంగా ఉన్నత విద్య పూర్తి చెయ్యాలి. దేశం కోసం ఏదో ఒకటి చెయ్యాలి. ఏం చెయ్యాలి? ఎట్లా చెయ్యాలి? పరి పరి విధాలుగా ఆలోచిస్తున్నది మనసు.

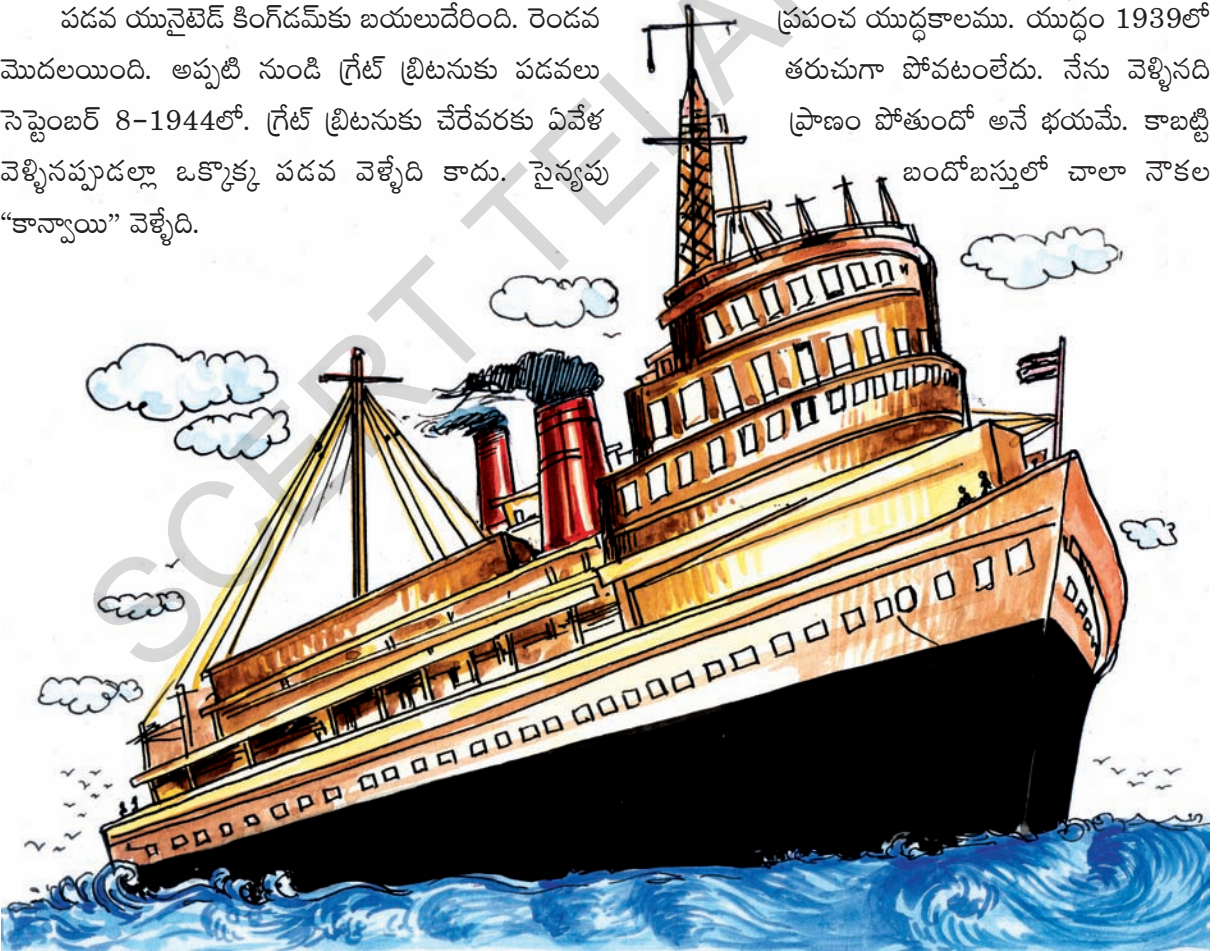
ప్రయాణం కొనసాగుతున్నది!

అనంతాకాశంలాగా పరుచుకున్న సాగరంలో ఆ ప్రయాణం ఏ తీరం చేరుకున్నది? ఎట్లా చేరుకున్నది తెలుసుకుందాం.

I

పడవ యునైటెడ్ కింగ్‌డమ్‌కు బయలుదేరింది. రెండవ మొదలయింది. అప్పటి నుండి గ్రేట్ బ్రిటనుకు పడవలు సెప్టెంబర్ 8-1944లో. గ్రేట్ బ్రిటనుకు చేరేవరకు ఏవేళ వెళ్ళినప్పుడల్లా ఒక్కొక్క పడవ వెళ్ళేది కాదు. సైన్యపు “కాన్వాయి” వెళ్ళేది.

ప్రపంచ యుద్ధకాలము. యుద్ధం 1939లో తరుచుగా పోవటంలేదు. నేను వెళ్ళినది ప్రాణం పోతుందో అనే భయమే. కాబట్టి బందోబస్తులో చాలా నౌకల

మా కాన్వాయ్లో 50-60 నౌకలు ఉండే. ప్రతి పడవపైన 'Life Boats' ఉండేవి. పడవ కాపైన్ మొదలగు ఆఫీసర్లు వచ్చి, మమ్ములను సరిగా ఉన్నామా అని ఇన్స్పెక్ట్ చేసి, తరువాత అందరిని పంపేవారు. బొంబాయిలో పడవ ఎక్కిన తరువాత కూడా, కొన్నిదినాల వరకు పడవ అక్కడనే ఉండింది. మమ్ములను దిగనివ్వలేదు. మా క్యాబిన్లో ఆరు బెర్తులు ఉండే. మా పడవలోని అటెండెంట్లు భారతీయులే. వారు ఉండే డెక్ వేరే. వారు తినే డెక్ వేరే.

పడవ చిన్నదీ కాదు, చాల పెద్దదీ కాదు. కొత్త వారికి సముద్రరోగము వస్తుంది. సముద్రం ప్రశాంతంగా ఉంటే ఈ జబ్బురాదు. దీనికి డబ్బు తీసుకోకుండానే పడవవారు మందులు ఇస్తారు. సముద్రం సరిగా లేకుంటే ఈ జబ్బు వస్తుంది. తల తిరుగుతుంది. తల నొస్తుంది. కక్కు వస్తుంది. కండ్లు తిరుగుతవి. ఆ సమయంలో పక్కపైన పడుకొని ఉంటారు.

పడవలో హాస్పిటల్ కూడా ఉంటుంది. డబ్బు తీసుకోకుండానే సామాన్య రోగాలకు మందులు ఇస్తారు. రోగులు లేవలేకుంటే డాక్టర్లు, నర్సులు క్యాబిన్కి వస్తారు. మందులు క్యాబిన్కు పంపుతారు. పోష్టు ఆఫీసు కూడా ఉంటుంది. తరువాతి రేవు రాకముందే పోస్టులో జాబులు వేయమని నోటీసు పెట్టుతారు. మనకు జాబువస్తే క్యాబిన్కు పంపుతారు.

టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసు (వైర్లెస్) కూడా ఉంటుంది. మనకు టెలిగ్రాములు వస్తే ఇస్తారు. మనం కూడా టెలిగ్రాములు ఇవ్వవచ్చు. పడవలో "రిసెప్షన్రూం" కూడా ఉంటుంది. అది రాత్రి పగలు ఖుల్లా ఉంటుంది. మనకు కావలసిన విషయాలన్నీ తెలుపుతారు. పడవలో దుకాణము కూడా ఉంటుంది. అన్ని వస్తువులు దొరుకుతవి.

ఆలోచించండి - చెప్పండి

- ◆ వాహనాలు కాన్వాయ్గా వెళ్ళడం ఎప్పుడైనా చూశారా? దేని కొరకు అట్లా వెళ్తాయి?
- ◆ సైరన్ లేదా అలారం ఎందుకు మోగిస్తారు?
- ◆ దూర ప్రయాణాలకు ఎట్లా సిద్ధం కావాలి?

II

పడవపైన రేడియోలు ప్రతి డెక్ పైన లొదు స్పీకర్లతో కనెక్టు చేయబడి ఉంటవి. పడవవారు రేడియో వార్తలు అప్పటికప్పుడు టైపు చేయించి, సైక్లోస్టైల్ కాపీలు లాంజ్లో పెట్టించేవారు. పీరియాడికల్స్ కూడా లాంజ్లో పెట్టేవారు. లాంజ్లోని ఫర్నిచర్ గొప్ప ధనవంతుల ఇంట్లో ఉండేటటువంటివి ఉంటవి. ఫ్లోరు పైన గొప్ప విలువైన తివాసీలు మరియు మఖ్మల్ (వెల్వెట్) తివాసీలు ఉంటవి. కంఫర్ట్బుల్ సోఫాలు మరియు మెత్తటి కుర్చీలు ఉంటవి. అందరూ కూర్చొని స్నేహితులతో మాట్లాడుతూ ఉంటారు. కొందరు చదువుతూ ఉంటారు.

చిన్న పిల్లలకు నర్సరీ సెక్షన్ మరియు కిండర్ గార్డెన్ సెక్షన్లు ఉంటవి. తల్లిదండ్రులు వెంటలేకుండా ప్రయాణం చేసే పసి పిల్లలు కూడా ఉండిరి. అటువంటి పిల్లల బాధ్యత పడవవారే తీసుకుంటారు. పడవలో లైబ్రరీకూడా ఉంది. పుస్తకాలను మన క్యాబిన్కు చదువుకోవటానికి ఇచ్చేవారు. ఔట్డోర్ గేమ్స్ కూడా ఉంటవి. పడవలో ప్రయాణీకులు ఆడుతుండేవారు. చివరిదినం టూర్మెంట్స్ పెట్టించి, గెలిచినవారికి బహుమతులు ఇచ్చేవారు. స్విమ్మింగ్ పూల్స్ ఉంటవి. ఈతల పోటీలు జరుగుతూ ఉంటవి. డెక్పైన ఓపెన్ ఏర్లో రాత్రి ఎందరో పడుకుండేవారు.

మా పడవలో పాశ్చాత్యులు చాలా ఉండిరి. భారతీయులు చాలా తక్కువగా ఉండిరి. పాశ్చాత్యులలో బ్రిటీష్వారే ఎక్కువగా ఉండిరి. బ్రిటీష్వారు ఎవరూ కాని నాకు తెలియదు. దగ్గర నుంచి చూడటం, వారి దగ్గర అంత క్లోజుగా కూర్చుని వారి భాష వినటం అదే మొదటిసారి. వారి ఉచ్చారణ సరిగా తెలిసేదికాదు. నా ఉచ్చారణ వారికి తెలిసేది కాదు. కాని వారు భారతదేశంలో ఉన్నవారు కాబట్టి, నా ఉచ్చారణ తెలుసుకొనేవారు. నాకు వారి మాటలు తెలుసుకోవటం చాలా శ్రమ అయ్యేది.

రేడియో ఇంగ్లీషు భాష కూడా తెలియకపోయ్యేది. నేను ధోవతి శేర్వానీతో ఉంటిని. నేను తప్ప మిగతా భారతీయులు పాశ్చాత్య డ్రెస్ లో ఉండిరి. నా దగ్గరికి చాలా మంది బ్రిటీష్ వాళ్ళు రాకపోతూ ఉండిరి. ఐనా కొంతమంది నన్ను మందలించేవారు. నా దగ్గరకు వచ్చి కూర్చుండి నాతో మాట్లాడేవారు. అందులో తరుచుగా మాట్లాడిన వ్యక్తి జైపూర్ మహారాజా గారి కుమారునికి చదువు చెప్పిన వ్యక్తి. అతడు చాలా మంచివాడు. భారతదేశంలోని ఎందరో రాజకుమారులు వారికి శిష్యులు.

ఆలోచించండి -చెప్పండి

- ◆ ఇప్పుడు ప్రయాణంలో కాలక్షేపం కొరకు ప్రయాణీకులు ఏమేం చేస్తుంటారో చెప్పండి.
- ◆ ప్రయాణం చేసేటప్పుడు తోటి ప్రయాణీకులతో ఎట్లా ఉండాలి? ఎందుకు?
- ◆ కొత్త ప్రదేశానికి వెళ్ళినప్పుడు అక్కడి భాష అర్థం కాకపోతే ఎటువంటి చిక్కులెదురవుతాయి? అప్పుడు మీరేం చేస్తారు?

ఇంకొకరు ఆంగ్లో ఇండియను. వ్యక్తి తెల్లగా లేకుండా. అతనిపేరు ఫాల్సెట్టు. ఇంగ్లాండుకు సెలవుపైన వెళ్ళుతూ ఉండెను. అతనితో నాకు చాలా స్నేహం కలిగింది. అతడు నాకు పాశ్చాత్యుల అలవాట్లను కావలసిన వాటిని తెలుపుతూ ఉండేవాడు. బ్రిటీష్ జీవితపు కథలు తెలుపుతూ ఉండేవాడు. బ్రిటన్ లో చదువుకోవడం బీదవారి తరం కాదనేవాడు. వేయిల రూపాయలు ఉంటేగాని బ్రిటన్ లో జీవితం జరుగదు అనేవాడు. బ్రిటన్ లో ఉద్యోగం దొరుకదు అనేవాడు.

III

డెక్ పైన మొదటిసారి నన్ను చూసినప్పుడు ఏదో రాజుగారికి వంటచేసే వాణ్ణి, నా ద్రస్సు చూసి అనుకున్నాడట. తరువాత నేను విద్యాభ్యాసానికి వెళ్ళుతున్నానని చెప్పినాను. నేను బీదవాణ్ణి. డబ్బులేకుండా వెళ్ళుతున్నానని వారికి తెలువదు. నేను చెప్పలేదు. నా దగ్గర డబ్బులేదని తెలిస్తే నన్ను 'డీపోర్టు' చేసి ఇండియాకు తిరిగి పంపుతారని నా భయం. దేవునికి తప్ప ఇంకెవరికీ చెప్పలేదు.

ఇంగ్లాండుకు పడవ చేరగానే, బ్రిటీషు రేవులోని పోలీసులు, తగినంత పైసాలేని వారిని డీపోర్టు చేసి వాపసు పంపుతారనీ, బ్రిటీష్ పోలీసువారు చాలా స్ట్రీక్ట్ అని ఫాల్సెట్ నాతో అనేవారు. వారి మాటలు విని, నన్ను ఇంగ్లాండులో దిగనివ్వరని మళ్ళీ అదే పడవలో దేశం వెళ్ళగొట్టుతారని లోలోపల భయం వేసి “ఈశ్వరా నీవే దిక్కు నీవే నన్ను తలవని తలంపుగా తీసుకొని వస్తున్నావు. కనుక నీవే నన్ను డీపోర్టు చేయించకుండా ఇంగ్లాండులో ప్రవేశపెట్టమని ప్రతి నిమిషం మొక్కివాణ్ణి.

నేను నా దగ్గర ఎక్కువ సామాను లేకుండా 22 పౌండ్లతోనే ఇంగ్లాండుకు బయలుదేరినాను. అప్పుడు ఎక్స్‌జే రేటు ఒక స్టెర్లింగ్ పౌండ్ కు కల్దారు 13 రూపాయల 6 అణాలు. ఉన్ని బట్టలు నావద్ద సరిపోయేటన్ని లేకుండా. ధోతి, పయిజామా, షేర్వానీతోనే పడవలో తిరిగేవాణ్ణి. దేవునిపైన భారం వేసినాను. కనుక నాకు ఇంగ్లాండులో ఏదో పని చూపించి ద్రవ్యం సంపాదించే మార్గం చూపి నన్ను చదివించి తిరిగి తప్పక దేశం తెస్తాడన్న నమ్మకంతోనే బొంబాయి నుండి గ్రేట్ బ్రిటన్ కు బయలుదేరినాను. మా పడవ మెల్లగా నడిచేది. పడమర వైపుకు పోతూ ఉంటిమి. కాబట్టి రోజూ గడియారం వెనుకకు తిప్పుకోవాలనీ, ఎన్ని నిమిషాలు వెనుకకు తిప్పాలో పడవ రిసెప్షన్ ఆఫీసులో నోటీసు పెట్టేవారు.

గ్రేట్ బ్రిటన్ చేరే వరకు అయిదున్నర గంటలు వెనుకకు తిప్పినాము. మొదటి హాల్ట్ మాది ఆడన్ (ఏడెన్)లో. ఆడెన్ పట్టణములోనికి వెళ్ళటానికి మాకు పర్మిషన్ ఇచ్చినారు. నా వెంటిడి ఉన్న గుజరాతీ పిల్లల బంధువులు ఆడన్ లో ఉండిరి.

అతడు కారు తెచ్చి మమ్ములను తీసుకొని వెళ్ళినాడు. ఆడన్ ప్రాంతములోని చారిత్రాత్మకమైనవన్నీ చూపించినాడు. వారి ఇంట్లో మంచి శాకాహార భోజనం పెట్టి మళ్ళా పడవరేవులో విడచినాడు. ఆడన్ లో ఉండేవారందరు అరబ్బీ ముస్లిములు. మన హైదరాబాదులోని ముస్లింల మొహల్లా ఉన్నట్టు ఉంటుంది.

మా పడవ కొన్ని దినాలు పోర్టు సయ్యాద్ లో ఉండి, మధ్యధరా సముద్రములో ప్రవేశించెను. చాలా జాగ్రత్తగా ప్రయాణం చేసితిమి. మా వెంట ఉన్న యుద్ధ విమానాలు మా పడవపైన ఎగురుచుండెను. డిస్ట్రాయర్లు మైనలను తీసివేస్తూ ఉండెను. అప్పుడప్పుడు డేంజర్ ఉన్నదని మేసేజ్ వస్తే మా పడవలు వెనుకకు తిరిగేవి. కొంతసేపు అయిన తరువాత మార్గం మార్చి మళ్ళీ ముందుకు నడిచేవి. 'జిబ్రాల్టర్' రేవుకు చేరుకొంటిమి.

ఆలోచించండి -చెప్పండి

- ♦ విదేశాలకు వెళ్ళేటప్పుడు గడియారంలో సమయాన్ని సరిచేసుకోవాలి. దీనికి కారణం ఏమిటి?
- ♦ విదేశాలలో మనకు తెల్సినవారు, బంధువులుంటే ఎట్లాంటి సౌకర్యాలు పొందవచ్చో చెప్పండి?
- ♦ “ఈశ్వరా నీవే దిక్కు” అని రచయిత అనుకోవటానికి కారణమేమిటి? మీకెదురైన అట్లాంటి సందర్భాన్ని చెప్పండి.

IV

అట్లాంటిక్ మహాసముద్రములో ప్రవేశించేటప్పుడు సముద్రము చాలా 'కాము' (ప్రశాంతం)గా ఉండెను. యుద్ధ నౌకలు యుద్ధ విమానాలు జిబ్రాల్టర్ సందిని కాపాడుచుండెను. మేము 'జే ఆఫ్ బిస్కే' చేరితిమి. సముద్రము చాలా ఘోరంగా వైల్డ్ గా ఉండెను. వాతావరణం చల్లగా, మబ్బులతో నిండియుండెను. అప్పుడే ఇంగ్లాండు దగ్గరకు వస్తున్నదని, అందరూ దిగే సన్నాహాలు మొదలు పెట్టినరు. జర్మన్ బాంబుల నుండి బ్రిటికి చివరకు ఇల్లు చేరుకొంటిమని బ్రిటిష్ వారు సంతోషపడుచుండిరి.

ఇంగ్లీష్ చానల్ లో మా పడవ చేరగానే సముద్రం 'కాం' (ప్రశాంతం) అయింది. గ్రేట్ బ్రిటన్ పడమటి తీరం పొడుగున ఉత్తరం వైపు మా పడవ పోవుచుండెను. గ్రేట్ బ్రిటన్ భూమి కనపడుచుండెను. దేవుడు నన్ను తుదకు గ్రేట్ బ్రిటన్ చేర్చినందుకు సంతోషించి, కృతజ్ఞతా వందనం చేసితిని. కాని పాల్సెట్ గారు ఇతర భారతీయ విద్యార్థులు, బ్రిటిష్ కన్స్టం వాళ్ళు పడవ దిగేముందు డబ్బు గురించి అడుగుతారనీ, సరిపోయేటంత డబ్బు లేకపోతే పడవ దిగనివ్వరని మాటిమాటికి గట్టిగా చెప్పుచుండిరి. కాబట్టి నన్ను గ్రేట్ బ్రిటన్ లో దిగనిస్తారో లేదో అని లోలోపల చింతించుకొంటూ, మాటి మాటికి దేవుణ్ణి శరణు జొచ్చితిని.

అప్పుడు నేను నాతో పాటు గ్రేట్ బ్రిటన్ కు ప్రయాణిస్తున్న కరీంనగరు జిల్లా ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు గారి అబ్బాయి సురేశ్ బాబును కలిసితిని. క్లుప్తంగా నా పరిస్థితి వివరించితిని. నా దగ్గర డబ్బు లేదన్న రహస్యం ఎవ్వరికీ చెప్పనని అతని నుండి వాగ్దానము తీసుకొంటిని. ఆ పిల్లవాడు చాలా మంచివాడు. అతని దగ్గర 150/- పౌండ్ల డ్రాఫ్ట్ ఉండే. అతడు గవర్నమెంట్ స్కాలర్ షిప్ హోల్డర్ కాబట్టి అతన్ని డబ్బు ప్రశ్న అడుగరు. అతనికి పడవదిగే పర్మిషన్ తొందరగా దొరుకుతుందని అతనితో “బాబూ! నీకు డబ్బు ప్రశ్నలేదు. నిన్ను డబ్బు విషయం అడుగరు. నీవు గవర్నమెంట్ స్కాలర్ షిప్ హోల్డరువు. కనుక నీ 150 పౌండ్ల డ్రాఫ్ట్ లో నావి నూరు పౌండ్లు ఉన్నవనీ, నేను నీకు బంధువును కాబట్టి ఇద్దరి డబ్బు ఒకే డ్రాఫ్ట్ లో ఉన్నవని చెప్పు. భయపడకు. నేను నీ డబ్బు తీసుకోను. నిన్ను డబ్బు అడుగను. నన్ను పడవ దిగేటట్టు చూడు” అని అంటిని. ఈ మాటకు సురేశ్ బాబు ఒప్పుకొన్నాడు. గ్రేట్ బ్రిటన్ సాయంత్రం చేరినాము. గ్రేట్ బ్రిటన్ పశ్చిమ తీరపు

స్కాట్లాండ్ యొక్క గ్లాస్గో రేవుపట్టణం దగ్గర పడవ ఆగింది. అక్కడి పోలీసువారు, మా పడవరేవుకు చేరకముందే పడవలోనికి వచ్చినారు. ప్యాసింజర్ల పాస్ పోర్టులను ఇతర కాగితాలను చెక్ చేయటం మొదలు పెట్టినారు. కొందరికి దిగటానికి పర్మిషన్ ఇవ్వలేదు. నాకు గుండె జల్లుమన్నది. నా గతి ఏమి అవుతుందో అని. పాల్సేట్ గారు మహా సంతోషముతో తనకు

పర్మిషన్ దొరుకుతుందని వెళ్ళినారు. కాని వారికి కూడా ఎందుకో పర్మిషన్ దొరకలేదు. నాకు చమటలు పట్టినవి. కాని పైకి మాత్రం ధైర్యంగానే ఉన్నా. నేను షేర్వానీ, పైజామాలో ఉన్నా. నా వంతు వచ్చింది. నా పాస్ పోర్టు చూసిన పోలీసు అధికారి “మీరు స్టడీస్ కొరకు వచ్చినారా?” అని అడిగినారు. నేను అవునని చెప్పినాను. ఆలస్యం లేకుండా, ఇంకా ఏమీ అడగకుండానే “పర్మిటెడ్” అని స్టాంపు వేసినారు.

నేను బయటకు వచ్చినాను. బయట గ్రేట్ బ్రిటన్ దృశ్యం చూస్తూ నిలబడిపోయినాను. పట్టరాని సంతోషం వచ్చింది. దేవుడు సాధ్యం కాదనుకొన్నదాన్ని సాధ్యం చేసినాడు. నేను ఎక్కడ? గ్రేట్ బ్రిటన్ కు పైసాలేకుండా రావటమెక్కడ? ఈశ్వరుడు నన్ను రక్షించినాడు - బ్రిటన్ లోని సుందర దృశ్యాలను చూసి, సమీపంలోని పడవలను చూసి దేవునికి కృతజ్ఞతా వందనాలు చేసితిని. పాల్సేట్ గారికి కూడా దిగటానికి పర్మిషన్ దొరికింది. సురేశ్ బాబుకు గూడా పర్మిషన్ దొరికింది. సురేశ్ బాబు సాహాయ్యం లేకుండానే అతని డబ్బుతో అవసరం లేకుండానే నాకు పర్మిషన్ దొరికినందుకు అతడు ఆశ్చర్యపడినాడు. మేము పడవనుండి దిగేవరకు సూర్యాస్తమయం అయింది. నవంబర్ నెల. చాలా చలి. సామాను దింపటానికి కూలివారులేరు. నా సందుగ చాలా పెద్దది. అందరు తమ తమ సామాన్లు వెతుకుతూ ఉండిరి. కొందరు భారతీయ స్నేహితులు నాకు సాహాయ్యం చేసిరి. నా సామాను పడవ దిగింది. ఈశ్వరుని కటాక్షము వలన వంటాయన కొడుకునైన బీద టీచరును, సరిపడడబ్బు వెంట లేకుండా 22 పౌండ్లతో, షేర్వానీ పైజామా తొడుగుకొని గ్రేట్ బ్రిటన్ లోని స్కాట్లాండ్ భూమిపైన అడుగుపెట్టితిని.

ఆలోచించండి - చెప్పండి

- ♦ రచయితకు సురేశ్ బాబు సహాయం లేకుండానే పర్మిషన్ దొరకడానికి కారణం ఏమై ఉంటుంది?
- ♦ ఏయే సందర్భాల్లో మీరు దేవునికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటారో తెల్పండి.

ఇవి చేయండి

I. విని, అర్థంచేసుకొని, ఆలోచించి మాట్లాడడం

1. ఏదైనా సాధించాలంటే పట్టుదల, దృఢ సంకల్పం అవసరం. దీన్ని సమర్థిస్తూ మాట్లాడండి.

II. ధారాళంగా చదువడం - అర్థం చేసుకొని ప్రతిస్పందించడం

1. కింది వాక్యాలు పాఠంలోని ఏ పేరాలో ఉన్నవో గుర్తించి, పేరాకు శీర్షికను పెట్టండి.

వాక్యం	పేరా సంఖ్య	శీర్షిక
పడవలో రిసెప్షన్ రూం కూడా ఉంటుంది నేను ధోవతి శేర్వానీతో ఉంటిని ఏవేళ ప్రాణం పోతుందో మేము పడవ నుండి దిగేవరకు సూర్యాస్తమయం అయింది.		

2. కింది పేరాను చదివి, ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

హైదరాబాద్ నుండి నేను రైలులో బాసర రైల్వే స్టేషన్ కు చేరుకున్నాను. అక్కడి నుండి బాసరలోని శ్రీ జ్ఞాన సరస్వతీదేవి ఆలయానికి చేరుకున్నాను. ఆధ్యాత్మికత విలసిల్లే ప్రశాంత సుందర ప్రదేశంలో, గోదావరినదీ తీరాన ఈ సుందర ప్రసిద్ధ పుణ్యక్షేత్రం ఉన్నది.

ఇక్కడి సరస్వతీదేవి సైకతమూర్తిని వ్యాసమహర్షి మలిచాడని ప్రసిద్ధి. ఈ వాగ్దేవతా సమక్షంలో వసంతపంచమిరోజు పిల్లలకు విద్యాభ్యాసం చేయిస్తే మంచి విద్యావంతులు అవుతారని ప్రతీతి. దసరా పండుగ రోజుల్లో అమ్మవారికి నవరాత్రి ఉత్సవాలు జరుపుతారు. ఒక్కొక్కరోజు ఒక్కొక్క అవతార మూర్తిగా అమ్మవారిని అలంకరిస్తారు. ఈ రోజుల్లో భక్తులు తండోపతండాలుగా వచ్చి అమ్మవారిని దర్శించుకుంటారు. ఈ పుణ్యక్షేత్రం నిర్మల్ జిల్లాలో ఉన్నది.

- అ) బాసర పుణ్యక్షేత్రంలోని దేవత ఎవరు?
- ఆ) సరస్వతీదేవి ఆలయం ఏ నది తీరాన ఉన్నది?
- ఇ) సరస్వతీదేవి సైకతమూర్తిని మలచిన వారు ఎవరు?
- ఈ) నవరాత్రి ఉత్సవాలు ఎప్పుడు జరుగుతాయి?
- ఉ) పై పేరాకు శీర్షిక సూచించండి.

III.

స్వీయరచన

1. కింది ప్రశ్నలకు ఐదేసి వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి.

- అ) దూరప్రయాణాలకు పోయేటప్పుడు తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు ఏమిటి?
- ఆ) రచయిత ఉన్నతవిద్య కోసం పట్టుదలతో ఇంగ్లాండు వెళ్ళాడు కదా! దీని ద్వారా మీరేం గ్రహించారు?
- ఇ) 'ఉన్నత లక్ష్యంతో పట్టుదలతో దేనినైనా సాధించవచ్చు' వివరించండి.
- ఈ) ఒక కొత్త ప్రదేశాన్ని దర్శించినప్పుడు అక్కడ తెలియని విషయాలను తెల్సుకోవడానికి మీరేం చేస్తారు?

2. కింది ప్రశ్నకు పది వాక్యాల్లో జవాబు రాయండి.

- అ) 'అనుకున్నది సాధించటంలో కలిగే తృప్తి అనంతమైంది.' ముద్దు రామకృష్ణయ్య సముద్ర ప్రయాణం ఆధారంగా వివరించండి.

IV.

సృజనాత్మకత / ప్రశంస

1. కింది వానిలో ఒకదానికి జవాబును సృజనాత్మకంగా రాయండి.

- అ) చదువును కష్టంగా భావించవద్దు. ఉన్నతలక్ష్యం పెట్టుకొని, ఇష్టంగా చదువుకుని, అనుకున్నది సాధించాలని తెలుపుతూ మిత్రునికి లేఖ రాయండి.

(లేదా)

- ఆ) మీరు చేసిన ఒక ప్రయాణ అనుభవాన్ని వివరిస్తూ వ్యాసం రాయండి.

V.

పదజాల వినియోగం

1. కింది వాక్యాల్లో గీతగీసిన పదానికి తగిన అర్థాన్ని గుర్తించండి.

- అ) పై చదువుకు సరిపడా ద్రవ్యం నావద్ద లేకుండె. ()

అ) శక్తి ఆ) సామర్థ్యం ఇ) డబ్బు ఈ) వస్తువు

- ఆ) నామిత్రునికి సహాయపడతనని నేను వాగ్దానం చేశాను. ()

అ) మాటతీసుకొను ఆ) మాటయిచ్చు ఇ) మాట మార్పు ఈ) డబ్బు యిచ్చు

2. కింది జాతీయాలను సొంతవాక్యాలలో రాయండి.

ఉదా:- అందెవేసిన చేయి

సీసపద్యాలు రాయడంలో శ్రీనాథుడిది అందెవేసిన చేయి.

- అ) పట్టరాని సంతోషం

అ) దేవునిపై భారం వేయు

ఇ) గుండెజల్లుమను

ఈ) చెమటలుపట్టు

VI.

భాషను గురించి తెలుసుకుందాం

1. కింది వాక్యాలలో గీత గీసిన పదాలు ఏ సమాసాలో గుర్తించి, వాటి పేర్లు రాయండి.

అ) ఆదిశేషునికి వేయితలు.

ఆ) కృష్ణార్జునులు సిద్ధమైనారు.

ఇ) రవి, రాము అన్నదమ్ములు.

ఈ) వారానికి ఏడురోజులు.

ఉ) నూరేండ్లు జీవించు.

2. కింది పదాలను విడదీసి సంధిపేరు రాయండి.

అ) విద్యాభ్యాసం

= _____ + _____ = _____

ఆ) మొదలయింది

= _____ + _____ = _____

ఇ) విద్యార్థులు

= _____ + _____ = _____

ఈ) ఏదైనా

= _____ + _____ = _____

ఉ) వారందరు

= _____ + _____ = _____

అత్వసంధి

* కింది పదాలను పరిశీలించండి.

అ) రామయ్య = రామ + అయ్య

ఆ) మేనత్త / మేనయత్త = మేన + అత్త

ఇ) సెలయేరు = సెల + ఏరు

ఈ) ఒకానొక = ఒక + ఒక

పూర్వపదం చివర ఉన్న అచ్చు ఏది?

పరపదం మొదట ఉన్న అచ్చు ఏది?

పూర్వపదం చివరి అచ్చుకు పరపదం మొదటి అచ్చు కలిస్తే ఏం ఏర్పడింది?

సంధిని విడదీసినప్పుడు ఏర్పడే రెండు పదాలలో మొదటి పదాన్ని 'పూర్వపదం', రెండవ పదాన్ని 'పరపదం' అని అంటారు.

పై ఉదాహరణలు చూసినప్పుడు మొదటి పదం చివరన 'అ' అచ్చు ఉంటుంది. రెండవ పదం మొదట అ, ఏ, ఒ మొదలైన అచ్చులు ఉన్నాయి. సంధి జరిగినప్పుడు మొదటి పదం చివరి అచ్చు 'అ' లోపించి రెండో పదం మొదటి అచ్చు వచ్చి చేరితే కింది విధంగా ఉంటాయి.

(i) రామయ్య → లాంటి పదాల్లో సంధి ఎప్పుడూ అవుతుంది. (నిత్యం)

(ii) మేనత్త, మేనయత్త → లాంటి పదాల్లో సంధి జరగవచ్చు, జరుగకపోవచ్చు. (వైకల్పికం)

(iii) సెలయేరు → లాంటి పదాలు 'సెలేరు' లాగా మారకుండా 'సెలయేరు' లాగానే ఉంటాయి. (నిషేధం)

(iv) ఒకానొక → లాంటి పదాలు 'ఒకొక'లాగా మారకుండా మరోరూపంలోకి అంటే 'ఒకానొక'లాగా మారుతాయి. (అన్యకార్యం)

(మొదటి పదం చివరి అచ్చు పూర్వ స్వరం. రెండోపదం మొదటి అచ్చు పరస్వరం.)

'అ' కు అచ్చులు (అ, ఆ, ఇ, ఈ, ఉ, ఊ, ఎ, ఏ, ఐ, ఒ, ఓ, ఔ) పరమైతే ఏర్పడే సంధి 'అత్త్వసంధి'.

అత్తు (అత్తు అంటే హ్రస్వమైన 'అ') నకు అచ్చు పరమైనప్పుడు సంధి బహుళముగానగు.

3. కింది పదాలను కలిపి రాయండి. ఏం జరిగిందో చెప్పండి.

ఉదా : తగిన + అంత = తగినంత

అ) చాలిన + అంత = _____

ఆ) సీత + అమ్మ = _____

ఇ) అక్కడ + ఇక్కడ = _____

ఈ) అందక + ఉండెను = _____

ఉ) చెప్పుట + ఎట్లు = _____

ఊ) రాక + ఏమి = _____

బహుళం :

సంధి నిత్యంగా, వైకల్పికంగా, నిషేధంగా, అన్యకార్యంగా జరుగడాన్ని 'బహుళం' అంటారు.

భాషాకార్యకలాపాలు / ప్రాజెక్టు పని

◆ వివిధ పత్రికలలో వచ్చే యాత్రారచనలను చదివి, వాటిలో ఒక దానికి నివేదిక రాయండి.

నేనివి చేయగలనా?

1. ఏదైనా సాధించాలంటే పట్టుదల, దృఢసంకల్పం అవసరమని సమర్థిస్తూ మాట్లాడగలను. అవును / కాదు
2. అపరిచిత గద్యం చదివి ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయగలను. అవును / కాదు
3. అనుకున్నది సాధించడంలో ఉండే తృప్తిని గురించి సొంతమాటల్లో రాయగలను. అవును / కాదు
4. చదువు కష్టంగా భావించక, ఇష్టంగా భావించాలని మిత్రునికి లేఖ రాయగలను. అవును / కాదు

మీకు తెలుసా?

1. జిబ్రాల్టర్ రేవు : యునైటెడ్ కింగ్డం (U.K.)లో ఉన్న ఒక ఓడరేవు.
2. బే ఆఫ్ బిస్కే : స్పెయిన్ లోని లేసెస్ నగరానికి దగ్గరలో ఉన్నది. సముద్రకెరటాలు పర్వత సానువులను ఢీకొట్టడం వలన సొరంగం ఏర్పడింది. ఇది పర్యాటక కేంద్రంగా విలసిల్లుతున్నది.
3. స్వెర్లింగ్ పౌండ్ : బ్రిటన్ దేశపు కరెన్సీ (ద్రవ్యం)
4. పాస్ పోర్ట్ : విదేశాలకు వెళ్ళే వాళ్ళకు ప్రభుత్వం ఇచ్చే వ్యక్తి ధృవీకరణ పత్రం.
5. గ్రేట్ బ్రిటన్ : ఇంగ్లండ్, స్కాట్లాండ్, వేల్స్ దీవులు, ఉత్తర ఐర్లాండ్ ల సముదాయం.

సూక్తి

అఖండమైన ఓర్పు, ధైర్యం, ప్రయత్నాలతోనే
ఉత్తమోత్తమ ఫలితాలు సంప్రాప్తమౌతాయి.

- స్వామి వివేకానంద

